

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

LEADERSHIP SKILLS OF 21ST CENTURY SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING
TEACHER COMPETENCY IN SCHOOLS UNDER THE NAKHON RATCHASIMA PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 6

วัฒนา สำโรงแสง¹, บรรจบ บุญจันทร์²

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

Wattana Samrongsaeng¹, Banjob Boonchan²

Nakhon Ratchasima Rajabhat University

Corresponding Author E-mail : watto2525@gmail.com¹, banjobbun21@gmail.com²

(Received : March 17, 2026; Edit : March 30, 2026; accepted : March 31, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 2) เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 3) เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 306 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดสถานศึกษา เป็นชั้นภูมิในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ สมรรถนะครู มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ .963 และทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษา มีค่าความเชื่อมั่นโดยรวม เท่ากับ .979 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะ การคิด 3) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการสื่อสาร โดยด้านที่มีอิทธิพลสูงที่สุดในการขับเคลื่อนสมรรถนะครู คือ ทักษะด้านเทคโนโลยี รองลงมา คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรทั้งสองสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ได้ร้อยละ 28.3

คำสำคัญ : ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21, ผู้บริหารสถานศึกษา, สมรรถนะครู, การพยากรณ์, การบริหารการศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study teacher competencies in schools under the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 6; 2) to examine the 21st-century leadership skills of school administrators in the aforementioned area; and 3) to investigate the 21st-century leadership skills of school administrators that affect these teacher competencies. The sample consisted of 306 school administrators and teachers for the 2025 academic year, selected via stratified random sampling using school size as the stratum. The research instruments were 5-point Likert scale questionnaires. The overall reliability of the teacher competency questionnaire was .963, and the 21st-century leadership skills questionnaire was .979. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product-moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) The overall level of teacher competencies was at the highest level. The aspect with the highest mean was "Ethics and the Professional Code of Conduct," whereas "Curriculum Development" had the lowest mean. 2) The overall level of 21st-century leadership skills among school administrators was at a high level. The aspect with the highest mean was "Teamwork Skills," while "Thinking Skills" had the lowest mean. 3) The 21st-century leadership skills of school administrators that significantly affected teacher competencies at the .01 statistical level were "Technology Skills" and "Communication Skills". Notably, technology skills had the greatest predictive influence, followed by communication skills. Together, these variables could explain 28.3 percent of the variance in teacher competencies.

Keywords: 21st-Century Leadership Skills, School Administrators, Teacher Competencies, Prediction, Educational Administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สมรรถนะครูเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยมีรากฐานจากอุดมการณ์และนโยบายของรัฐที่กำหนดให้ครูเป็นกลไกหลักในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งครอบคลุมด้านวิชาชีพ การพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดมาตรฐานและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน ครูสภาได้กำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูที่เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรมของครูในทุกมิติ โดยมุ่งเสริมสร้างศักยภาพของครูให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2564) ขณะเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยสนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อบริบทของผู้เรียนที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) ดังนั้น การพัฒนาสมรรถนะครูจึงเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ซึ่งช่วยให้ครูสามารถเรียนรู้และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอยู่เสมอ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6, 2565) 2) การบริหารจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา, 2564) 3) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและบริบทของโรงเรียน ซึ่งช่วยให้การจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่ (สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา, 2563) และ 4) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นครูมืออาชีพที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณธรรม นอกจากนี้ ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม ล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูและการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

ช่องว่างระหว่างอุดมการณ์หรือนโยบายของรัฐที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะครูกับสถานการณ์จริงในพื้นที่เกิดจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร ความพร้อมของครู และความสามารถของผู้บริหารในการสนับสนุนการพัฒนาครู ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565) แม้ว่านโยบายของรัฐจะกำหนดเป้าหมายในเชิงอุดมคติ แต่ในทางปฏิบัติยังคงเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดแคลนโอกาสในการพัฒนาวิชาชีพสำหรับครู การขาดแคลนงบประมาณสนับสนุน และการขาดความเชื่อมโยงระหว่างหลักสูตรกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6, 2565) ในบริบทของโลกศตวรรษที่ 21 ที่มีความผันผวน ซับซ้อน และคาดเดาได้ยาก (VUCA/BANI World) การจัดการศึกษาต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลและรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้สมรรถนะครูแบบเดิมอาจไม่เพียงพอต่อการรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ สถานการณ์เช่นนี้ต้องการกลไกสำคัญในการขับเคลื่อน นั่นคือ 'ทักษะภาวะผู้นำ' ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องเข้ามาช่วยประคับประคอง เป็นต้นแบบ และวิเคราะห์จัดสรรทรัพยากร เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ครูเกิดความพร้อมและมั่นใจในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลง ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาในภาพรวม โดยมีประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) ครูขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 2) การขาดระบบสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา 3) ครูบางส่วนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองเนื่องจากไม่มีโครงสร้างสนับสนุนที่เป็นรูปธรรม และ 4) การใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอนยังคงมีข้อจำกัด ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อุปกรณ์และระบบอินเทอร์เน็ต ตลอดจนทักษะของครูในการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีสถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งมักเผชิญปัญหาข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการจัดสรรบุคลากร นอกจากนี้ จากข้อมูลการประเมินที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่า สมรรถนะครูในด้านการพัฒนาหลักสูตรยังคงเป็นประเด็นที่ต้องการการส่งเสริมและพัฒนามากที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ปัญหาข้อจำกัดทางทรัพยากรของโรงเรียนขนาดเล็กประกอบกับความต้องการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยวิสัยทัศน์และการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การศึกษาวิจัยในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญเพื่อค้นหาแนวทางขับเคลื่อนสมรรถนะครูให้สอดคล้องกับบริบทจริง

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กลายเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะทักษะการสื่อสารที่สร้างความเข้าใจในเป้าหมายร่วมกัน ทักษะดิจิทัลที่ช่วยลดภาระงานเอกสารเพื่อคืนครูสู่ห้องเรียน และทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาครู แม้จะมีนโยบายพัฒนาครูอย่างชัดเจน แต่ในระดับ

ปฏิบัติการยังพบว่าครูบางส่วนยังไม่สามารถบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากขาดการสนับสนุนเชิงระบบและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนจากผู้นำสถานศึกษา

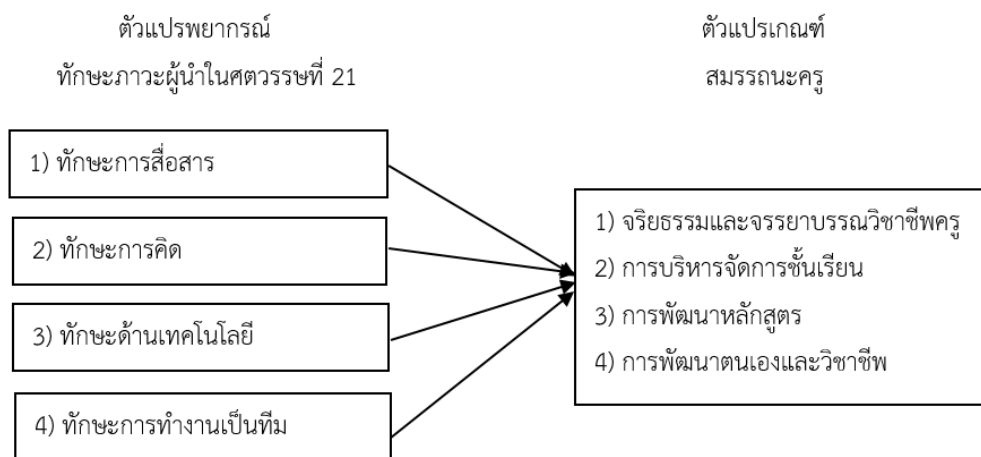
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาสมรรถนะครูผ่านการส่งเสริมทักษะการสื่อสาร การคิดเชิงวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยี และการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสมรรถนะครู มีแนวทางการปรับปรุงนโยบายและการปฏิบัติจริงให้สอดคล้องกัน และข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาครูให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
2. เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6
3. เพื่อศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยสังเคราะห์องค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ ยังได้สังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะครู ซึ่งครอบคลุม การพัฒนาดตนเองและวิชาชีพ การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตร และจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การศึกษานี้มุ่งเน้นการเชื่อมโยงระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับสมรรถนะครู เพื่อให้เกิดแนวทางในการพัฒนาทั้งสองมิติอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ดังปรากฏในภาพ 1.1

ภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษานี้ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,469 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 154 คน และครู จำนวน 1,315 คน

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ประจำปีการศึกษา 2568 จำนวน 306 คน โดยจำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 32 คน และครู จำนวน 274 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-608) กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิในการสุ่ม

ตัวแปร

1. ตัวแปรพยากรณ์ ได้แก่ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม

2. ตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ สมรรถนะครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การบริหารจัดการชั้นเรียน การพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check lists) ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ตอนที่ 2 สมรรถนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ตอนที่ 3 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1967)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร หลักการ ทฤษฎี วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะครูและทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นคำถามตรวจสอบรายการ (Check list) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ของ Likert โดยนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะครู 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 2) การบริหารจัดการชั้นเรียน 3) การพัฒนาหลักสูตร และ 4) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และแนวคิดเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการคิด 3) ทักษะด้านเทคโนโลยี และ 4) ทักษะการทำงานเป็นทีม

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นคำถาม โครงสร้างของเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษาและแบบสอบถาม เพื่อขอคำแนะนำและทำการปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และนำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้สมบูรณ์และเหมาะสม ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่ามีค่า IOC เท่ากับ .96

5. นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1990, pp. 202-204)

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์
2. วิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 สมรรถนะครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกตามองค์ประกอบ เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย พิจารณาและใช้หลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 121) ตอนที่ 3 ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) จำแนกตามองค์ประกอบ เกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย พิจารณาและใช้หลักเกณฑ์ของช่วงระดับคะแนน (Class interval) ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556, น. 121) ตอนที่ 4 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ Pearson (Pearson's product moment correlation) ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเกิด Multicollinearity คือ การมีสหสัมพันธ์กันเองระหว่างตัวแปรพยากรณ์มากกว่า 2 ตัว ซึ่งการที่ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กันในระดับที่สูง อาจส่งผลให้สมการตัวแปรที่ใช้ในการพยากรณ์ตัวแปรตามมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้น จึงต้องตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์เพื่อให้แน่ใจว่าตัวแปรพยากรณ์สามารถอยู่ในสมการตัวแปรได้ (โอโนทัย ตรีวานิช, 2552) ตอนที่ 5 สร้างสมการพยากรณ์โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อพยากรณ์ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 ทั้ง 4 องค์ประกอบ ในภาพรวมผลการวิเคราะห์ ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6 โดยภาพรวมและรายด้าน

องค์ประกอบสมรรถนะครู	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.60	0.46	มากที่สุด
2. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.60	0.44	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.37	0.59	มาก
4. ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู	4.75	0.43	มากที่สุด
รวม	4.58	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.44) และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.60$, S.D. = 0.46) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{x} = 4.37$, S.D. = 0.59) ตามลำดับ

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 มีผลการวิเคราะห์ปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้าน

องค์ประกอบทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านทักษะการสื่อสาร	4.45	0.62	มาก
2. ด้านทักษะการคิด	4.43	0.60	มาก
3. ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี	4.47	0.60	มาก

4. ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม	4.49	0.62	มาก
รวม	4.46	0.57	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.62) รองลงมา คือ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.60) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะการคิด ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.60)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การพยากรณ์ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X	Y
ด้านทักษะการสื่อสาร (X ₁)	1					
ด้านทักษะการคิด (X ₂)	.875**	1				
ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี (X ₃)	.788**	.809**	1			
ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม (X ₄)	.869**	.867**	.817*	1		
ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 (X)	.943**	.947**	.910*	.949*	1	
สมรรถนะครู (Y)	.489**	.480**	.522*	.454*	.519*	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ดังนี้ ด้านทักษะการคิดกับด้านทักษะการสื่อสาร ($r = .875$) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมกับด้านทักษะการสื่อสาร ($r = .869$) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมกับด้านทักษะการคิด ($r = .867$) ด้านทักษะการทำงานเป็นทีมกับด้านทักษะด้านเทคโนโลยี ($r = .817$) ด้านทักษะด้านเทคโนโลยีกับด้านทักษะการคิด ($r = .809$) และด้านทักษะด้านเทคโนโลยีกับด้านทักษะการสื่อสาร ($r = .788$)

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์การถดถอยจากคะแนนดิบไม่ปรับมาตรฐาน (b)	สัมประสิทธิ์การถดถอยจากคะแนนมาตรฐาน (β)	t	p
ค่าคงที่	2.922		19.325	.000
ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี (X ₃)	.238	.359	4.554	.000
ด้านทักษะการสื่อสาร (X ₁)	.134	.207	2.628	.009
R = .537, R ² = .288, Adjusted R ² = .283, p = .009				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า จากผลการวิเคราะห์สมการพยากรณ์ สามารถอธิบายให้เห็นภาพรวมเชิงปฏิบัติได้ว่า หากผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนา ทักษะด้านเทคโนโลยี เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สมรรถนะของครูเพิ่มขึ้น 0.238 หน่วย และหากผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนา ทักษะการสื่อสาร เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้สมรรถนะของครูเพิ่มขึ้น 0.134 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับค่าเฉลี่ยสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณที่คุรุสภากำหนดอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการรักษาเกียรติและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนต์รัก วงศ์พุทธะ และคณะ (2564) ที่ศึกษาพบว่าระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรียา ทองนุ้ย และสิทธิชัย สอนสุภี (2566) ที่พบว่าสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับที่สูงมากคือ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธินทร์ วงสารี (2567) ที่พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านคุณธรรมจริยธรรม เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ระดับค่าเฉลี่ยทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม รองลงมา คือ ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านทักษะการคิด ตามลำดับ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ตระหนักถึงความสำคัญของภาวะผู้นำยุคใหม่ที่ต้องเผชิญกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง ซึ่งต้องการสร้างปฏิสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ผู้บริหารจึงมุ่งเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมและส่งเสริมการทำงานเป็นทีมผ่านกระบวนการประชุมชมเชย การเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนากรอบความคิดร่วมกันในการแก้ปัญหา ประกอบกับนโยบายที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ทำให้ผู้บริหารมีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารและเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพร จิตรโคตร และคณะ (2567) ที่พบว่าทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนต์รัก วงศ์พุทธะ และคณะ (2564) พบว่า ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัทธินทร์ วงสารี (2567) ที่ระบุว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารในด้านความรู้ความสามารถและวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมากที่สุดและส่งผลโดยตรงต่อสมรรถนะครู และผลการวิจัยของ Ismail, Don, Husin, and Khalid (2018) พบว่า ระดับภาวะผู้นำของผู้นำโรงเรียนส่งผลในทางบวกต่อความรู้และทักษะของครูในระดับที่สำคัญ

3. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ทักษะด้านเทคโนโลยี และทักษะด้านการสื่อสาร มีอิทธิพลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีอิทธิพลสูงสุดที่สุด คือ ทักษะด้านเทคโนโลยี รองลงมาคือ ด้านทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างด้านเหล่านี้กับสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 เป็น .537 และด้านเหล่านี้สามารถอธิบายความแปรปรวนสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ได้ร้อยละ 28.3 ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายในเชิงพฤติกรรมได้ว่า การแสดงออกของผู้บริหารมีผลโดยตรงต่อแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของครู ตัวอย่างเช่น เมื่อผู้บริหารมีทักษะด้านเทคโนโลยีและแสดงพฤติกรรมการเป็นผู้นำโดยนำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้อำนวยความสะดวกในการบริหารจัดการโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรม จะเป็นการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่กระตุ้นให้ครูกล้าที่จะเปิดรับและประยุกต์ใช้สื่อดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น ในขณะเดียวกัน พฤติกรรมการสื่อสารของผู้บริหารที่เปิดกว้าง รับฟังอย่างเข้าใจ และสะท้อนข้อมูลกลับ (Feedback) อย่างสร้างสรรค์ ย่อมช่วยสร้างความไว้วางใจ ลดความกดดันจากการทำงาน และส่งเสริมให้ครูกล้าที่จะพัฒนากระบวนการจัดการชั้นเรียนหรือปรับปรุงหลักสูตรของตนเองอย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อสมรรถนะครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ได้สรุป และอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ด้านทักษะด้านเทคโนโลยี (ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงสุด): สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรจัดทำ "โปรแกรมการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล (Digital Leadership Development Program)" สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติการที่ฝึกให้ผู้บริหารเป็นแบบอย่างในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการและสื่อสารในองค์กร พร้อมทั้งสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดโครงการส่งเสริมครูให้เข้าถึงเครื่องมือดิจิทัล เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านทักษะการสื่อสาร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรริเริ่ม "โครงการเสริมสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารเชิงบวกแบบร่วมแรงร่วมใจ" โดยพัฒนาให้ผู้บริหารมีช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และมีทักษะการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way communication) รวมถึงการรับฟังอย่างตั้งใจ (Active Listening) เพื่อสร้างระบบการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ที่สร้างสรรค์ ซึ่งจะช่วยให้ครูนำไปพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้อย่างถูกต้อง

1.3 ด้านการพัฒนาสมรรถนะครู ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกันเป็นทีมในลักษณะชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อร่วมกันวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ผู้บริหารควรนำผลการประเมินสมรรถนะครูมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (ID Plan) โดยเฉพาะการส่งเสริมทัศนคติเชิงบวกและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ

1.4 ด้านทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร ในด้านทักษะการคิด ผู้บริหารควรได้รับการส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงระบบ (Systems Thinking) และการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) เพื่อให้สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในสถานศึกษาได้อย่างแม่นยำและรอบด้าน ผู้บริหารควรใช้จุดแข็งในด้าน "ทักษะการทำงานเป็นทีม" มาเป็นกลไกหลักในการบริหารงาน โดยเน้นการพัฒนากรอบความคิดร่วมกัน (Shared Mindset) ระหว่างผู้บริหารและครู เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 2 ด้าน (ด้านเทคโนโลยีและด้านการสื่อสาร) สามารถอธิบายความแปรปรวนของสมรรถนะครูได้ร้อยละ 28.3 ซึ่งหมายความว่ายังมีปัจจัยอื่นอีกร้อยละ 71.7 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู จึงควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้ตัวแบบที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) หรือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับกลยุทธ์และวิธีการที่ผู้บริหารใช้ในการส่งเสริมสมรรถนะครูในทางปฏิบัติจริง

2.3 ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปพัฒนาเป็น รูปแบบการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หรือ คู่มือการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมสมรรถนะครู

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ เพื่อวิเคราะห์ความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างของทักษะภาวะผู้นำและสมรรถนะครูในแต่ละบริบทพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้เห็นภาพรวมของระดับสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษาในวงกว้างขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.พัชรินทร์ วงสารี. (2567). ภาวะผู้นำเชิงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**, 25(2), น. 78-89.
- มนต์รัก วงศ์พุทธะ, ณัฐวรรณ พุ่มตี่ยิ่ง และพิชญภา ยืนยาว. (2564). ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**, 22(2), น. 180-192.ศิริพร จิตรโคตร, วัลลภา อาริรัตน์ และปาริชาติ ทูมนันท์. (2567). ทักษะภาวะผู้นำด้าน **Soft Skills** ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1. **วารสารวิจัย มข. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** (ฉบับบัณฑิตศึกษา), 12(3), น. 102-112.ศรียา ทองนุ้ย และสิทธิชัย สอนสุภี. (2566). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. **วารสารปัญญาปณิธาน**, 8(2), น. 99-112.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. (2568). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**. <https://www.nma6.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2562). **ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). **หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานการสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- Ismail, S. N., Don, Y., Husin, F., & Khalid, R. (2018). Instructional leadership and teachers'functional competency across the 21st century learning. *International Journal of Instruction*, 11(3), pp. 135-152.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). **Determining sample size for research activities**. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 607–610.
- Likert, R. (1967). **The human organization: Its management and value**. New York: McGraw-Hill.